

לקוטי תורה • שיר השירים • מאמר 34

מה יפו פעמיך בנעלים כו'

מה יפו פעמיך בנעלים

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/34](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/34)

1 מה יפו פעמיך בנעלים כו'. הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ספ"ד [סוף פרק ד'] דסוכה (דמ"ט ע"ב)

ובפ"ק [ובפרק קמא] דחגיגה (דף ג' ע"א)

"מה יפו פעמיך בנעלים" וכו'. והנה אמרו רבותינו ז"ל בסוף הפרק הרביעי של Sukkah (49b) ובפרק הראשון של Chagigah (folio 3a),

שהפסוק הזה נאמר על כנס"י [כנסת ישראל] בשעה שהיו עולים לרגל. כמ"ש שלש פעמים בשנה יראה כו' את פני ה' אלקיך.

שפסוק זה נאמר על כנסת ישראל בשעה שהיו עולים לרגל, כמו שכתוב: "שלש פעמים בשנה יראה" וכו', "את פני ה' אלקיך".

ועתה משחרב בהמ"ק [בית המקדש] תפלה במקום קרבן שבחינת יראה את פני ה' אלקיך הוא עתה בתפלה רק שאז היה השראת השכינה למטה במקום גשמי כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי כו'

ועתה, משחרב בית המקדש, התפילה היא במקום הקרבן, כך שבחינת "את פני ה' אלקיך" מתקיימת עתה בתפילה; אלא שאז הייתה השראת השכינה למטה במקום גשמי, כמו שכתוב: "ועשו לי מקדש ושכנתי" וכו'.

לזה היה אז בהתחלקות ג' זמנים פסח שבועות סוכות נגד ג' אבות אברהם יצחק יעקב.

ולכן היו אז שלושה מועדים נפרדים: פסח, שבועות וסוכות, כנגד שלושת האבות, אברהם, יצחק ויעקב.

2 ועתה בתפלה השראה זו היא בבחי' הרוחניות הוא בלי התחלקות כי התפלה כלול מג' בחי' אברהם

יצחק יעקב כי תפלות אבות תקנום

אך עתה, בתפילה, השראה זו היא במישור הרוחני ואינה מתחלקת, שכן התפילה כוללת את שלוש הבחינות של אברהם, יצחק ויעקב, שהרי "תפילות אבות תיקנום",

כי יש פסוקים בתפלה מבחי' אברהם בחי' האהבה ויש מבחי' יראה ויש מבחינת יעקב מדת הרחמנות כמ"ש אתה ה' לא תכלא רחמיך כו'

שכן יש בתפילות פסוקים מבחינת אברהם, בחינת האהבה; ויש [פסוקים] מבחינת היראה; ויש [פסוקים] מבחינת יעקב, מידת הרחמים, כמו שכתוב: "אתה הוי' לא תכלא רחמיך" וכו'.

(ועמ"ש מזה בפי פנחס סדי"ה צו את בני ישראל כו' גבי להקריב לי במועדו) והנה כתיב כה אמר ה' ליעקב אשר פדה את אברהם כי

(ועיינו במה שנכתב על כך בפרשת פינחס, בסוף המאמר הפותח במילים "צו את בני ישראל" וכו', בעניין "להקריב לי במועדו"). והנה כתוב: "כה אמר הוי' ליעקב אשר פדה את אברהם". כי

הנה עיקר בקשת הרחמים בשתי ברכות שלפני ק"ש [קריאת שמע] הוא על ניצוץ אלקות שאין לנו אהוה"י"ר [אהבה ויראה] מחמת העדר ההתבוננות

עיקר בקשת הרחמים בשתי הברכות שלפני קריאת שמע היא על ניצוץ האלקות, שאין בנו אהבה ויראה מחמת העדר ההתבוננות;

כי בחי' בינה הוא המוליד אהבה ויראה לזה אנו מבקשים רחם עלינו ותן בלבנו בינה להיות מבין דבר מתוך דבר.

שכן בחינת בינה היא המולידה אהבה ויראה. לכן אנו מבקשים: "רחם עלינו ותן בלבנו בינה", כדי להיות מי ש"מבין דבר מתוך דבר".

היינו להתבונן בהתהוות מאין ליש איך שכל בריאת העולם הוא בדבור אחד כביכול כמ"י, בדבר ה' כו'. כלומר, להתבונן בהתהוות יש מאין: כיצד כל בריאת העולם היא, כביכול, בדיבור אחד, כמו שכתוב: "בדבר הוי"י וכו'.

3 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] במאמר אחד יכול להבראות כו' ומבשרי אחזה כמשל באדם שדבור אחד בטל לגבי מהות הנפש וכלא ממש חשיבא.

וכפי שאמרו חז"ל: "בעשרה מאמרות נברא העולם", ו"במאמר אחד יכול להיבראות" וכו'. ועל הפסוק "מבשרי אחזה": אפשר ללמוד זאת כמשל מאדם, שאמירה אחת שלו בטלה ביחס למהות הנפש ונחשבת ממש כאין.

וכמ"ש למעלה כל העולמות עליונים ותחתונים כו' הם בדבור אחד כביכול וכולם כלא ממש חשיבא לגבי עצמותו ית'.

וכך גם למעלה: כל העולמות, העליונים והתחתונים וכו', נבראו כביכול בדיבור אחד, וכולם נחשבים ממש כאין ביחס לעצמותו יתברך.

4

ומאריכות ההתבוננות הנ"ל נולדה מדת אהבה בחי' אברהם ואח"כ אברהם הוליד את יצחק כו' ולא נבוש כו' לעולם ועד.

ומתוך ההתבוננות הממושכת שהזכרה לעיל נולדת מידת האהבה, בחינת אברהם; ואחר כך "אברהם הוליד את יצחק" וכו'. "ולא נבוש" וכו', "לעולם ועד".

פי' לעולם ועד שיהיה אז התגלות אלקות כמ"ש ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר כו'

פירוש "לעולם ועד" הוא שאז תהיה התגלות אלקות, ככתוב: "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר" וכו'.

אז יהיה הבושה לעולם ועד על מעשה עוה"ז הקשים ורעים בבחי' יש ונפרד לגמרי דבאמת אני הוי' לא שניתי כו' וגם עתה אין דבר מסתיר לנגדו ית'.

אז תהיה הבושה "לעולם ועד" על מעשי העולם הזה, הקשים והרעים, שנעשו מתוך תחושה של ישות נפרדת לגמרי; שהרי באמת "אני הוי' לא שניתי" וכו', וגם עכשיו אין דבר מסתיר מפניו יתברך.

כי אתה הוא עד שלא נברא ואתה הוא משנברא כו'. ולזה היא הבושה לעולם ועד כו' (ועמ"ש מזה ג"כ בד"ה והנה מנורת זהב):

שהרי "אתה הוא עד שלא נברא ואתה הוא משנברא" וכו'. ומשום כך תהיה הבושה "לעולם ועד" וכו'. (ועיי' גם במה שנתבאר על כך במאמר המתחיל "והנה מנורת זהב").

5

ב והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] סנד"ל [סנדלפון] קושר כתרים לקונו מתפללותיהן של ישראל הנה בלשון הגמרא נק' סנד"ל [סנדלפון]

2. והנה, אמרו חז"ל שסנדלפון קושר כתרים לקונו מתפללותיהם של ישראל. בלשון הגמרא הוא נקרא "סנדל".

(כי של נעליך תרגום ירושלמי סנדלך והדריך בנעלים תרגם יונתן בסנדלין) ובלשון המקרא נק' נע"ל הוא החופה את רוב הרגל והוא הקושר כתרים מתפללות של ישראל מתפללות הוא בחי' ש"ע [שמונה עשרה] (שכן את "של נעליך" מתרגם תרגום ירושלמי "סנדלך", ואת "והדריך בנעלים" מתרגם יונתן "בסנדלין"); ובלשון המקרא הוא נקרא "נעל". הנעל מכסה את רוב הרגל, וזהו מי שקושר כתרים מתפללותיהם של ישראל. "מתפללות" היא בחינת שמונה עשרה,

כי כל הבקשות שבשמונה עשרה חננו מאתך כו' וגאלנו כו' רפאנו כו' הוא הבקשות להיות שינוי הרצון למעלה מבחינת תורה

שכן כל הבקשות שבתפילת שמונה עשרה — "חננו מאתך" וכו', "וגאלנו" וכו', "רפאנו" וכו' — הן בקשות שיהיה שינוי רצון למעלה מבחינת התורה,

כי אורייתא מחכמה נפקת כו'. והנה הנהגת העולמות הוא ע"פ ד"ת [דברי תורה] כי אין יסורים בלא עון.

שהרי "אורייתא מחכמה נפקת" וכו'. והנה, הנהגת העולמות היא על פי דברי תורה, שכן "אין יסורים בלא עון".

וכמ"כ [וכמו כן] אריכות הגלות ג"כ בודאי ע"פ ד"ת [דברי תורה] לזה אנו מקשים שיהיה שינוי רצון כו' למעלה מבחי' הרצון הנמשך בהתורה דמחכמה נפקת כו'

וכמו כן, גם אריכות הגלות היא בודאי על פי דברי תורה. לכן אנו מבקשים שיהיה שינוי רצון וכו' למעלה מבחינת הרצון הנמשך בתורה, ש"מחכמה נפקת" וכו';

היינו שיומשך מבחי' בעל הרצון כו' (ועמ"ש מזה בד"ה תקעו בחדש גבי כי רצון העליון יש לו שני בחינות כו')

כלומר, שיומשך מבחינת בעל הרצון וכו'. (ועיינו במה שנכתב על כך בדיבור המתחיל "תקעו בחדש", בעניין "כי רצון העליון יש לו שני בחינות" וכו').

והנה כדי שנוכל להתפלל ש"ע [שמונה עשרה] בבקשות כנ"ל צריך בתחלה לסמוך גאולה לתפלה הוא בחי' מס"נ [מסירות נפש] שבק"ש [שבקריאת שמע] שמע ישראל כו'

והנה, כדי שנוכל להתפלל שמונה עשרה בבקשות כנ"ל, צריך תחילה לסמוך גאולה לתפלה. זו בחינת מסירות נפש שבקריאת שמע: "שמע ישראל" וכו',

בכל לבבך ובכל נפשך כו' פי' שמע הוא לשון התבוננות איך שהו"י אלקינו הו"י אחד בחי' אחדות פשוט כו'

"בכל לבבך ובכל נפשך" וכו'. פירושו של "שמע" הוא התבוננות בכך ש"הו"י אלקינו הו"י אחד", בחינת אחדות פשוטה וכו',

וכל העולמות הם רק בדבור אחד כנ"ל וכלא ממש חשיבא לגבי מהותו ועצמותו ית' כנ"ל ובהעמקת ההתבוננות באכיכות כנ"ל

וכל העולמות מתקיימים רק מכוח דיבור אחד, כנזכר לעיל, ונחשבים ממש כאין וכאפס ביחס למהותו ועצמותו ית', כנזכר לעיל. וכשמעמיקים בהתבוננות באריכות, כנזכר לעיל,

אזי נכספה וגם כלתה נפשו להיות נכלל בעצמותו ית' מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ.

אזי נפשו נכספת וגם כלתה, להיות נכללת בעצמותו ית': "מי לי בשמים, ועמך לא חפצתי בארץ".

פי' ועמך אפילו כל האורות עליונים גבוה מעל גבוה כו' לא חפצתי (עמ"ש סד"ה כי קרוב אליך הדבר) רק ליכלל בעצמותו ומהותו ית' בחי אחדות פשוט

כלומר, "ועמך" — אפילו כל האורות העליונים, "גבוה מעל גבוה" וכו' — "לא חפצתי" (ראו מה שכתוב בסוף המאמר המתחיל "כי קרוב אליך הדבר"), אלא רק להיכלל בעצמותו ומהותו ית', בבחינת אחדות פשוטה.

והיינו ע"י והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך שהוא ע"י התקשרות מחשבתו ודבורו בתורה להיות דבר ה' דבר בו כמ"ש ואשים דברי בפיך וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אלו ואלו דברי אלהים חיים כו'

והיינו על ידי "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך", כלומר, על ידי התקשרות מחשבתו ודיבורו בתורה, כדי שדבר ה' ידבר בו, כמו שכתוב: "ואשים דברי בפיך", וכמאמר רבותינו ז"ל: "אלו ואלו דברי אלקים חיים" וכו'.

(ועמ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר) ואח"כ בפי שניה שבק"ש [שבקריאת שמע] כתיב ואספת דגנך הוא מעשה הצדקה כו'

(וראו מה שכתוב במאמר המתחיל "כי ביום הזה יכפר"). ואחר כך, בפסקה השנייה של קריאת שמע, כתוב: "ואספת דגנך", והיא מעשה הצדקה וכו'.

וע"י מס"נ [מסירות נפש] שבק"ש [שבקריאת שמע] כנ"ל שהוא למעלה מבחי התורה כמבואר בכמה מקומות וכמו שמרומז ג"כ בגמרא יש קונה עולמו בשעה אחת כו'

ועל ידי מסירות נפש שבקריאת שמע, כנזכר לעיל, שהיא למעלה מבחינת התורה, כפי שנתבאר בכמה מקומות, וכפי שרמוז גם בגמרא: "יש קונה עולמו בשעה אחת" וכו' —

שעה מלשון וישע כו' עי"ז נוכל אח"כ להתפלל שמו"ע [שמונה עשרה] שיהיה שינוי הרצון למעלה מבחי' התורה כו' (ועמ"ש ע"פ אחת היא יונתי תמתי תאומתי)

"שעה" היא מלשון "וישע" וכו' — באמצעות כך נוכל להתפלל אחר כך תפילת שמונה עשרה, כדי שיהיה שינוי רצון למעלה מבחינת התורה וכו' (וראו מה שכתוב על הפסוק "אחת היא יונתי תמתי תאומתי").

אך מחשבותינו ודבורנו שבתפלה הוא גשמי ואיך יכול לעורר למעלה לבחי' רצון כתר עליון כו' הוא עי' המלאך סנדי"ל [סנדלפון] המקבל תפלות של ישראל ומפשיט [ומפשיטה] מגשמיות לרוחניות וקושר כתרים כו'

אך מחשבותינו ודיבורנו כתפילה הם גשמיים, ואם כן, כיצד הם יכולים לעורר למעלה, בבחינת הרצון של כתר עליון וכו'? הדבר נעשה באמצעות המלאך סנדלפון, המקבל את תפילות ישראל ומפשיט אותן מגשמיות והופך אותן לרוחניות, וקושר כתרים וכו'.

(ועמ"ש מזה בד"ה נר חנוכה כו' מזוזה מימין ובד"ה צו את בניי [בני ישראל] כו' את קרבני וע' בזהר פי בשלח נ"ח אי וישלח קס"ז ב'. תצא רע"ח א').

(וראו גם את שנכתב על כך במאמרים המתחילים "נר חנוכה" וכו', "מזוזה מימין", ובמאמר המתחיל "צו את בני ישראל" וכו', "את קרבני"; וכן בזהר, פרשת בשלח, 58a; וישלח, 167b; תצא, 278a).

והנה ענין בחי' סנדל ונעל הנ"ל צריך להבין תחלה ענין השתלשלות העולמות והתהוות מאין ליש דהנה באמת הגם שבחי' השתלשלות הוא עי"י בחי' מדותיו ית'

כדי להבין את עניין בחינת הסנדל והנעל שהוזכרו לעיל, יש להבין תחילה את עניין השתלשלות העולמות והתהוות יש מאין. שכן, אף שהשתלשלות היא באמצעות בחינת מידותיו יתברך,

כמו יום ראשון נמשך בחי' יהי אור שהוא בחי' חסד עליון וביום ב' יהי רקיע כו'.

כמו שביום הראשון נמשכה בחינת "יהי אור", שהיא בחינת חסד עליון, וביום השני "יהי רקיע" וכו',

עכ"ז [עם כל זה] מהשתלשלות חסד עליון לא היה יכול להתהוות בחי' יש ובע"ג [ובעלי גבול / ובעל גבול]

בבחי' נפרד רק אדרבה ביטול לגמרי כמשל זיו השמש בשמש

אף על פי כן, מהשתלשלות החסד העליון לא היו יכולים להתהוות בחינת יש וברואים מוגבלים ונפרדים, אלא אדרבה, היה נוצר ביטול מוחלט, כמשל זיו השמש בתוך השמש.

אך עיקר התהוות מאין ליש הוא ע"פ מדת מלכות כי אין מלך בלא עם הוא בחי' שם אלקים שהוא בחי' נרתק המכסה ומסתיר לשם הוי'

אך עיקר התהוות יש מאין הוא באמצעות מידת מלכות, שהרי "אין מלך בלא עם". זו בחינת שם אלקים, שהיא כעין נרתק המכסה ומסתיר את שם הוי',

וכמו דכתיב כי שמש ומגן הוי"ה אלקים והוא ע"י כי הוא צוה ונבראו כוי' ודבר מלך שלטון שהוא בחי' צווי המלך כוי' (ועמ"ש מזה בד"ה למען תירא ובד"ה מי מנה)

כמו שכתוב: "כי שמש ומגן הוי' אלקים". הדבר נעשה באמצעות "כי הוא צוה ונבראו" כוי', ו"דבר מלך שלטון", שהיא בחינת צווי המלך וכו'. (וראו גם את שנכתב על כך במאמר המתחיל "למען תירא" ובמאמר המתחיל "מי מנה").

אך עכ"ז [עם כל זה] היה העולם מתפשט בלי גבול וקץ ושיהיה התהוות בבחי' גבול מהלך ת"ק שנה כוי' הוא ע"י המלאך סנד"ל [סנדלפון] שהוא בחי' נעל החופה את רוב הרגל בחי' מלי הנ"ל.

אך אף על פי כן, העולם היה מתפשט בלי גבול וקץ; והתהוות בבחינת גבול, "מהלך ת"ק שנה" וכו', נעשית באמצעות המלאך סנדלפון, שהוא בחינת הנעל המכסה את רוב הרגל — בחינת מלכות שהזכרה לעיל.

וכמ"ש והארץ הדום רגלי והוא החופה את בחי' מלי הנ"ל להיות בבחיק גבול מהלך ת"ק שנה וכמו שכתוב: "והארץ הדום רגלי"; והוא המכסה את בחינת מלכות שהזכרה לעיל, כדי שתהיה מוגבלת ל"מהלך ת"ק שנה".

והוא ע"י בחי' המלאכים שהם בחינת יש והם בבחינת ביטול ואינם בבחי' נפרד כלל וכמ"ש וצבא השמים לך משתחווים כוי'

וזה נעשה באמצעות בחינת המלאכים, שהם בבחינת יש ובכל זאת נתונים בביטול, ואינם בבחינת נפרדות כלל, כמו שכתוב: "וצבא השמים לך משתחווים" וכו'.

(ועי' ברע"מ [ברעיא מהימנא] בפ' תצא דרפ"א נעלו דא סנד"ל [סנדלפון] כוי' ונעל לגבי שכינתא ובזהר חוקת דק"פ ע"א ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם ובפרדס שער ט"ז פ"ד ובעמ"מ [ובעמק המלך] שער י"ד פ"ג [פרק ג'] דפ"א ע"ג [עמוד ג'] ושער ט"ז פ"א [פרק י"א] דקכ"ט ע"ג [עמוד ג'])

(ועיין ברעיא מהימנא, פרשת תצא, 280a: "נעלו — זה סנדלפון" וכו', "ונעל ביחס לשכינה"; ובזהר, חוקת, 180a, וברמ"ז שם; ובפרדס, שער 16, פרק 4; ובעמק המלך, שער 14, פרק 3, folio 81c, ושער 16, פרק 11, folio 129c.)

ולזה כחו רב ועצום להיות קושר כתרים לקונו והיינו ע"י כי נעוץ תחלתן בסופן וסוף מעשה במחשבה תחלה והיינו במחשבה הקדומה אנא אמלוך כו'

ולכן כוחו רב ועצום לקשור כתרים לקונו. והיינו משום ש"נעוץ תחלתן בסופן", ו"סוף מעשה במחשבה תחילה"; כלומר, במחשבה הקדומה: "אנא אמלוך" וכו',

בחי' מל' דא"ס כי עיקר תכלית הבריאה היה להיות בחי' יש ובטל אליו ית' (וכמ"ש בד"ה שובה ישראל עד גבי כי עמך הסליחה למען תורא):

בחינת מלכות דאין סוף; כי עיקר תכלית הבריאה היה שתהיה בחינת יש ובטל אליו יתברך. (וכמו שכתוב בדרוש המתחיל "שובה ישראל עד", בעניין "כי עמך הסליחה למען תורא").

6 ג והנה כמ"כ [כמו כן] יובן למטה ענין בחינת נעל בנפש האדם (כי הנשמות נק' רגל יעקב י' עקב וגם בכלל דכתיב בנים אתם וברא כרעא דאבוה ובחינת נעל ולבוש של הרגל הוא בחינת נפש הבהמית כמשי"ת [כמו שיתבאר])

3. כך יובן גם למטה עניין בחינת הנעל בנפש האדם. (שהרי הנשמות נקראות "רגל": "יעקב" נדרש כיו"ד עקב, כלומר עקב; וגם בכלל, שהרי נאמר "בנים אתם", ו"ברא כרעא דאבוה". בחינת הנעל והלבוש של הרגל היא נפש הבהמית, כפי שיתבאר.)

דהנה נפש הבהמית היא הנמשכת משמרי האופנים כי בחי' המרכבה פני אריה הוא בחי' אהבה פני שור הוא בחינת יראה והן נושאים את הכסא ומזיעתן של חיות

שהרי נפש הבהמית נמשכת משמרי האופנים. במרכבה, פני האריה הם בחינת אהבה ופני השור הם בחינת יראה, והם נושאים את הכיסא. ועל "מזיעתן של חיות" נאמר:

היינו שא"א להם לסבול עול עוצם האהבה והפחד הנמשך בהם לזה והחיות זעות מחיל כו' הוא בחי' פוסלת הנמשך מהם כמשל הזיעה היוצא דרך נקבי העור.

כלומר, אין הן יכולות לשאת את עוצמת האהבה והיראה שנמשכת בהן, ולכן "החיות זעות מחיל" וכו'. זוהי בחינת הפסולת הנמשכת מהן, בדומה לזיעה היוצאת דרך נקבי העור.

אך מהעור עצמו הוא בחי' חיצוניות של דו"ר [דחילו ורחימו] של החיות שבמרכבה והן בחי' אותיות וכו' מהן נמשך למטה (וע"י השתלשלות ובחי' נוגה תערוכות טוב ורע כו' כנודע)

אבל מהעור עצמו נמשכת בחינת החיצוניות של האהבה והיראה של החיות שבמרכבה. בחינה זו היא בחינת אותיות וכו', ומהן נמשכת ההשפעה למטה (ובאמצעות ההשתלשלות ובחינת נוגה, שבה תערוכות טוב ורע וכו', כידוע).

נפש הבהמית והטבעיות ואין כל הטבעיות שוים כי יש טבעו אוהב כבוד או ממון כו'.

נפש הבהמית והתכונות הטבעיות. ולא כל התכונות הטבעיות שוות: יש מי שטבעו נמשך אחר כבוד או ממון וכו'.

והנה כמשל הבהמה שבשר גידים ועצמות שלה הוא הפנימי' [הפנימיות / הפנימית] שלה והעור החיצון הוא מלביש אותה.

והרי זה בדומה לבהמה: הבשר, הגידים והעצמות שלה הם פנימיותה, והעור החיצון מלביש אותה.

(ועמ"ש מענין העור בפ' פנחס בד"ה צו את כו' את קרבני לחמי הנזכר לעיל) ומהעור עושים מנעלים וכמ"כ [וכמו כן] בנפש הבהמית הנמשך מבחי' חיצונית של

(ועיינו במה שנכתב בעניין העור בפרשת פינחס, בדיבור המתחיל "צו את" וכו', "את קרבני לחמי", שנזכר לעיל.) ומהעור עושים נעליים. וכך גם בנפש הבהמית, הנמשכת מבחינת החיצונית של

אופנים שבמרכבה הנ"ל ע"י אתכפיא ואתהפכא של בחי' נפש הבהמית הנ"ל במס"נ [במסירות נפש] שבק"ש [שבקריאת שמע] בכל לבבך כו' בשני יצריך נעשה בחי' נעל החופה את רוב הרגל.

האופנים שבמרכבה הנזכרים לעיל: על ידי אתכפיא ואתהפכא של נפש הבהמית הנזכרת לעיל, במסירות נפש שבקריאת שמע — "בכל לבבך" וכו', "בשני יצריך" — נעשית בחינת נעל המכסה את רוב הרגל.

דעיקר ההילוך הוא ברגל שמוליך גם את הראש (עמ"ש בד"ה שיר המעלות ממעמקים ובד"ה שמאלו תחת לראשי וע"פ והארץ הדום רגלי ומ"ש ע"פ חגרה בעוז מתניה)

כי עיקר ההליכה הוא ברגל, שמוליכה גם את הראש. (ראו מה שנכתב במאמר "שיר המעלות ממעמקים", ובמאמר "שמאלו תחת לראשי", ועל הפסוק "והארץ הדום רגלי", וכן מה שנכתב על הפסוק "חגרה בעוז מתניה").

כך ע"י אתכפיא ואתהפכא של בחינת נפש הבהמית הנ"ל במס"נ [במסירות נפש] בק"ש [בקריאת שמע] שהוא בחי' סוף מעשה הוא במחשבה תחלה

כך גם באמצעות הכפייה וההפיכה של בחינת נפש הבהמית הנזכרת לעיל, במסירות נפש שבקריאת שמע, שהיא בחינת "סוף מעשה במחשבה תחילה",

כי תכלית המכוון הוא להיות לו דירה בתחתונים כנ"ל ועיי' נוכל אח"כ להתפלל בשמונה עשרה שיהיה שינוי רצון מבחי' כתר עליון למעלה מבחי' התורה כנ"ל.

כי התכלית המבוקשת היא שתהיה לו דירה בתחתונים, כנזכר לעיל; ועל ידי כך נוכל להתפלל אחר כך בתפילת שמונה עשרה שיהיה שינוי רצון מבחינת כתר עליון, שלמעלה מבחינת התורה, כנזכר לעיל.

והנה בתפלה יש ג' מדרגות כנגד ג' עולמות ביי"ע והיינו תחלת התפילה הוא עליות עולם העשיה ברוך אתה כו' ואח"כ קטורת ואח"כ ברוך שאמר ופסוד"ז [ופסוקי דזמרה] הללויה כו'

והנה בתפילה יש שלוש מדרגות, כנגד שלושת עולמות ביי"ע, והן: תחילת התפילה היא עליית עולם העשיה — "ברוך אתה" וכו'; אחר כך הקטורת; ואחר כך "ברוך שאמר" ופסוקי דזמרה, "הללויה" וכו'.

הללו לשון בהילו כו' י"ה בחי' חו"ב [חכמה ובינה] היינו שמאיר בחי' חו"ב [חכמה ובינה] שלא יהיה בחי' טמטום המוח וטמטום הלב כו' (ועמ"ש בד"ה להבין ענין טמטום הלב)

"הללו" הוא מלשון "בהילו" וכו'; "י"ה" היא בחינת חכמה ובינה. כלומר, בחינת חכמה ובינה מאירה, כדי שלא תהיה בחינת טמטום המוח וטמטום הלב וכו'. (וראו מה שנכתב במאמר "להבין ענין טמטום הלב").

שהוא ע"י ההתבוננות איך שכל העולמות הם רק זכר מבחי' רב טוב כמ"ש זכר רב טובך כו' ולהודיע לבני האדם גבורותיו הן בחי' הצמצומים

וזה נעשה באמצעות התבוננות בכך שכל העולמות אינם אלא זכר מבחינת "רב טוב", ככתוב: "זכר רב טובך" וכו'; ו"להודיע לבני האדם גבורותיו" — אלו הן בחינות הצמצומים;

אבל לגבי מהותו ועצמותו ית' כלא חשיכי ויחיד חי העולמים מצלך עד ברכת יוצר אור הכל היא תפלת היצירה שהוא עליית עולם היצירה ואח"כ ברכת יוצא אור

אבל ביחס למהותו ועצמותו יתברך הם נחשבים לאין; ו"יחיד חי העולמים מלך". עד ברכת יוצר אור, כל זה הוא תפילת היצירה, שהיא עליית עולם היצירה. ואחר כך באה ברכת יוצר אור,

שהוא תפלת עולם הבריאה והאופנים וחיות כו' ברעש כו' איך שהוא לבדו מרום וקדוש כו' ואח"כ בחי' ק"ש [קריאת שמע] בכל לבבך כו'.

שהיא תפילת עולם הבריאה: "והאופנים וחיות הקודש" וכו', "ברעש" וכו'; כיצד הוא לבדו מרום וקדוש וכו'. ואחר כך באה בחינת קריאת שמע, "בכל לבבך" וכו'.

7 ואח"כ תפלת שמונה עשרה בלחש בחי' אצילות כו' ועליות כל תפלות ימות החול הוא בשבת שאז הוא זמן עליות העולמות כמ"ש עולת שבת בשבתו כו'

ולאחר מכן תפילת שמונה עשרה, הנאמרת בלחש, היא מבחינת אצילות וכו'. כל תפילות ימות החול עולות בשבת, שכן אז הוא זמן עליית העולמות, ככתוב: "עולת שבת בשבתו" וכו',

כי בו שבת כו' לכך בשבת ויו"ט [ויום טוב] **מותר בנעילת הסנדל** [הסנדלפון] **שגם בחינת נעל שהוא בחינת נפש הבהמית נתעלה בשבת**

"כי בו שבת" וכו'. לכן בשבת וביום טוב מותר לנעול סנדל, שכן גם בחינת הנעל, שהיא בחינת נפש הבהמית, מתעלה בשבת.

(ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה גבי נער הייתי גם זקנתי דקאי על עליית מט"ט [מטטרו] **ביום השבת) לכך מצוה לאכול בשבת כמארז"ל** [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] **במה מענגו כו'.**

(ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "צאינה וראינה" בעניין "נער הייתי גם זקנתי", המתייחס לעליית מט"ט ביום השבת.) לכן מצווה לאכול בשבת, כפי שאמרו חז"ל: **"במה מענגו?" וכו'.**

משא"כ ביוהכ"פ [ביום הכפורים] **שאסור באכילה ושתייה אסור בנעילת הסנדל** [הסנדלפון] **(ובמ"א נתבאר ענין שאין יוצאין במנעלים ביוהכ"פ** [ביום הכפורים] **ודוקא של עור אבל של צמר מותר להיות בחי' עור הוא לבוש אב חומרי יוצא מגדר הגוף יותר משא"כ משאר לבושים שנכללים בהגוף בעצמו.**

לעומת זאת, ביום הכיפורים, שבו אסורים באכילה ובשתייה, אסורה גם נעילת הסנדל. (ובמקום אחר נתבאר עניין האיסור לצאת במנעלים ביום הכיפורים: האיסור הוא דווקא בנעלי עור, ואילו נעלי צמר מותרות. זאת מפני שבחינת העור היא לבוש גס וחומרי, היוצא מגבולות הגוף יותר משאר הלבושים, הנכללים בגוף עצמו.)

והנה למעלה מדרגה היותר תחתונה שאינה כלל מעצמות מדרגה העליונה כל עולם לפי ערכו כו' הוא בחינת עור והוא בחי' עבד מט"ט [מטטרו] הוא לבוש התחתון להשכינה.

והנה, למעלה, המדרגה התחתונה ביותר, שאינה כלל מעצמות המדרגה העליונה, בכל עולם לפי ערכו כו', היא בחינת עור. זו גם בחינת "עבד" — מט"ט, שהוא הלבוש התחתון של השכינה.

וחנוך היה תופר מנעלים בחינת מנעלים אלו כו' שזהו מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב בתו של אברהם שנקרא נדיב שהוא בחינה המשפעת חסד וטוב לכל העולמות כו'

וחנוך היה תופר מנעלים — מנעלים מבחינה זו וכו'. וזהו "מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב": בתו של אברהם, הנקרא "נדיב", והוא הבחינה המשפיעה חסד וטוב לכל העולמות כו',

למשל עורות עבודים שכל עיקר עבודה שבשבילה נברא האדם הוא לתקן בחינת העור. להפכו מחשוך לאור. וזהו ויעש כו' כתנות עור ועמ"ש בד"ה ואלה המשפטים גבי שש שנים יעבוד.

כמו בעורות מעובדים, שכל עיקר העבודה, שלשמה נברא האדם, הוא לתקן את בחינת העור ולהפוך אותה מחשכה לאור. וזהו "ויעש... כתנות עור". ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "ואלה המשפטים" בעניין "שש שנים יעבוד".

והנה ביוהכ"פ [ביום הכפורים] מתעלה בחי' בת הנ"ל למעלה מעלהעד שאין בחינת מנעלים של עור לבוש לה כו' ולכן אין השטן יכול לקטרג בהיות עיקר אחיזתו במקום בחינת עור כו'.

והנה, ביום הכיפורים מתעלה בחינת "בת" הנוכרת למעלה למעלה, עד שנעלי עור אינן יכולות להיות לה לבוש וכו'. לכן השטן אינו יכול לקטרג, שכן עיקר אחיזתו הוא במקום בחינת העור וכו'.

אבל של צמר בטל ומתעלה ג"כ וזהו בחי' משה עבדי ועמ"ש ע"פ אעשה לו עזר ועמ"ש בזה השל"ה [השני לוחות הברית] במסכת יומא שלו בפרק תורה אור ועמ"ש סד"ה שובה ישראל עד).

אבל הצמר מתבטל ומתעלה גם הוא, וזו בחינת "משה עבדי". וראו מה שכתוב על הפסוק "אעשה לו עזר", וכן מה שכתב השל"ה בעניין זה במסכת יומא שלו, בפרק "תורה אור", וכן מה שכתוב בסוף המאמר הפותח במילים "שובה ישראל עד".

והנה בעליות נפש הבהמית כשבת ע"י אתכפיא ואתהפכא שבימות החול כתפלה כו' ע"י נאמר מה יפו פעמיך בנעלים שגם הנעלים הם יפים ואדרבה עיקר היופי הוא בנעלים. כי סוף מעשה במחשבה תחלה.

והנה, על עליית הנפש הבהמית בשבת, בעקבות הכפייה וההפיכה שנעשות בתפילה בימות החול וכו', נאמר: "מה יפו פעמיך בנעלים" — גם הנעליים יפות; ואדרבה, עיקר היופי הוא בנעליים. שכן "סוף מעשה במחשבה תחילה".

8 וזהו תכלית בריאת העולמות כו' אך שלהיות בכחנו למסור נפשו באחד הוא ע"י הארת והמשכת חסד עליון הבא מלמעלה.

וזהו תכלית בריאת העולמות וכו'. אולם היכולת למסור את נפשנו באמירת "אחד" באה מהארת חסד עליון ומהמשכתו מלמעלה.

וזהו בת נדיב בתו של אברהם אבינו שנקי נדיב שנתן מלחמו גם לערביים כו' ולמעלה הוא בחי' הארת חסד עליון הנמשך למטה בכל בקר כמ"ש וישכם אברהם בבקר ויחבוש את חמורו כדי שנוכל להתפלל בבוקר

וזהו "בת נדיב": בתו של אברהם אבינו, שנקרא "נדיב", מפני שנתן מלחמו גם לערבים וכו'. ולמעלה, זוהי בחינת הארת החסד העליון הנמשכת למטה בכל בוקר, כמו שכתוב: "וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו", כדי שנוכל להתפלל בבוקר;

כי כל ההתחלות קשות ומה גם בעדמו משינתו שהוא אחד מס' [משישים] כו' הוא ע"י הארת והמשכת חסד עליון הבא מלמעלה כנ"ל

שהרי כל ההתחלות קשות, ובייחוד כשקמים מן השינה, שהיא אחד משישים וכו'; והדבר נעשה באמצעות הארת חסד עליון והמשכתו מלמעלה, כנזכר לעיל.

(ועמ"ש בד"ה אז ישיר ישראל גבי כרוה נדיבי העם וסד"ה קחו מאתכם תרומה. גבי כל נדיב לב יביאה ועיין בפי ויקהל דף קצ"ז ע"ב.

(ועינינו במה שנכתב בדיבור המתחיל "אז ישיר ישראל", בעניין "כרוה נדיבי העם", ובסוף הדיבור המתחיל "קחו מאתכם תרומה", בעניין "כל נדיב לב יביאה"; וכן עיינו בזוהר, פרשת ויקהל, דף קצ"ז ע"ב.

ועיין מענין מה יפו פעמיך בנעלים ברכות כי תשא פמ"א [פרק מ"א / פרשה מ"א] קרוב לר"פ ובסדר לך לך ס"פ מ"ג בא פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] ק"ל ג' ובשה"ש [ובשיר השירים] רבה. ועמ"ש סד"ה ויקח קרח):

ועיינו בעניין "מה יפו פעמיך בנעלים" במדרש רבה, כי תשא, פרק מ"א, סמוך לתחילתו; ובסדר לך לך, סוף פרק מ"ג; בא, פרק ט"ו, דף ק"ל, עמוד ג'; ובשיר השירים רבה. ועיינו במה שנכתב בסוף הדיבור המתחיל "ויקח קרח".

9 ד חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן. פי' יריכים הם לבר מגופא שהיא התורה שנקרא' [שנקראת]

גופא ובחיי ירכים שלבר מגופא הוא בחי' מעשה הצדקה

4. "קימורי ירכיך דומים לתכשיטים (חלאים), מעשה ידי אמן". פירוש: הירכיים הן מחוץ לגוף, והגוף הוא התורה, שנקראת "גוף"; בחינת הירכיים, שמחוץ לגוף, היא בחינת מעשה הצדקה,

שהוא ע"י עשייה גשמיות שהולך ברגליו בעסקי מו"מ [משא ומתן] ואח"כ נותן מיגיע כפו אשר הלך ויגע ונותן לעני כו' (ועמ"ש מזה ע"פ במחוקק במשענותם)

הנעשה באמצעות פעולה גשמית: אדם הולך על רגליו לצורך עסקיו, ואחר כך נותן לעני מיגיע כפיו — ממה שהלך וטרח עבורו, וכן הלאה. (וראו מה שנכתב על הפסוק "במחוקק במשענותם").

אך ברגליו יש ג' פרקין פרק העליון הוא הנק' בשם יריכים שהוא בסתר כך הוא עיקר מיצות הצדקה הוא מתן בסתר כו'

אולם ברגליים יש שלושה פרקים; הפרק העליון נקרא "ירכיים", והוא נסתר. כך גם עיקר מצוות הצדקה הוא מתן בסתר, וכן הלאה.

(כמ"ש בפ"ג [בפרק ג'] דמ"ק [דמועד קטן]) (ט"ז ב') מוקי לה בצדקה ופ"י חמוקי ירכיך פרש"י [פירש רש"י / פירוש רש"י]

בסוכה (דמ"ט ע"א) סתרי ירכיך.

(כמו שכתוב בפרק השלישי של מועד קטן) (ט"ז ע"ב): "מעמיד את הדבר בצדקה". ועל פירוש "קימורי ירכיך" רש"י מסביר בסוכה (מ"ט ע"א): "החלקים הנסתרים של ירכיך".

כמו חלאים פ"י חלאים הם תכשיטי אשה שעל הראש כמ"ש וחלי כתם ובלשון המשנה נק' טוטפת וסרביטין

"כמו תכשיטים" (חלאים): חלאים הם תכשיטים שאישה עונדת על ראשה, כמו שכתוב "וחלי כתם"; בלשון המשנה הם נקראים טוטפת וסרביטין.

והיינו ע"י מעשה הצדקה מלמטה נעשה מה בחי' תכשיט ועטרה שעל הראש כמ"ש וילבש צדקה כוי כלומר, באמצעות מעשה הצדקה מלמטה נעשה ממנה מעין תכשיט ועטרה שעל הראש, כמו שכתוב "וילבש צדקה" וכו',

כובע ישועה בראשו (עמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה וילבש צדקה כשריון ובפ"י וישב בד"ה בכ"ה בכסלו ועיין בזהר פקודי) (דרמ"ז ע"א) וקיימא בנהירו סתימו דנהיר מעילא כוי

"כובע ישועה בראשו". (ראו מה שנכתב באגרת הקודש, במכתב המתחיל "וילבש צדקה כשריון", ובפרשת וישב, במאמר המתחיל "בכ"ה בכסלו"; וראו בזהר, פקודי) (רמ"ז ע"א): "והיא עומדת באור נסתר המאיר מלמעלה" וכו',

ברזא דכתי' [דכתיב] חמוקי ירכיך כמו חלאים ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם שזהו ענין המשכת ש"ע [ש"ע (370)] נהורין ומקורן ושרשן.

"בסוד הכתוב 'קימורי ירכיך' דומים לתכשיטים"; ובמקדש מלך שם מבואר שזהו ענין המשכת ש"ע נהורין, ומקורם ושורשם.

והמשכה זו ע"י דנטיל לתתא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] ממעשה המצות כוי כי למעלה נאמר ראשו כתם פז קווצותיו תלתלים כוי

והמשכה זו נעשית באמצעות מה שנלקח למטה — העלאת מ"ן, מים נקביים, על ידי קיום המצוות וכו'. שהרי למעלה נאמר: "ראשו זהב משובח, קווצותיו מתולתלות" וכו',

הוא בחי' תשבי"כ [תורה שבכתב] ותושבע"פ [ותורה שבעל פה] והוא בחי' תכשיטי איש וע"י מעשה הצדקה נעשה תכשיטיאשה והוא ע"י מעשה ידי אמן

שהיא בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה, והיא בחינת תכשיטי האיש. ועל ידי מעשה הצדקה נעשים תכשיטי האשה, וזה נעשה באמצעות "מעשה ידי אומן",

כמו אומן המלבן ומצרף מעפר ואדמה להיות תכשיט ליופי כמ"כ [כמו כן] ע"י מעשה הצדקה מיגיע כפו ועסקו במו"מ [במשא ומתן] כו'.

כמו אומן שמזקק ומטהר [מתכת] מתוך עפר ואדמה, עד שהיא נעשית תכשיט ליופי; כך גם על ידי מעשה הצדקה, מתוך עמל כפיו ומסחרו וכו'.

10 ואח"כ נותן מיגיעו לעני להחיות רוח שפלים הוא בחי' הבירור והצירוף שנעשה בחי' תכשיטי אשה ואין תכשיט

ואחר כך נותנים מיגיעתו לעני, "להחיות רוח שפלים": זו בחינת הבירור והזיכור, שבאמצעותם הדבר נעשה לתכשיט של אשה. ותכשיט אינו

אלא ליופי ע"י נמשך אהבה מלמעלה ונעשה בחי' יחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינתו להיות כי כל האומר אין לי

אלא ליופי. באמצעות היופי הזה נמשכת אהבה מלמעלה, ונוצר הייחוד של הקדוש ברוך הוא ושכינתו. שהרי "כל האומר: אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לו".

אלא תורה אפילו תורה אין לו כי מה שייכות יש לו עם התורה להמשיך בחינת התורה ח"ע [חכמה עילאה] להיות דברי אלקים חיים

"אלא תורה", אפילו תורה אין לו. שהרי איזה קשר יש לו עם התורה, שיוכל להמשיך את בחינת התורה — חכמה עילאה — ולהיותה "דברי אלקים חיים"?

והיינו להיות כי בחי' אלקים שהוא בחינת הצמצום בבחי' חיים רוחני [רוחניים] מחיי החיים אי"ס ב"ה.

כלומר, שבחינת אלקים, שהיא בחינת הצמצום, תהיה במצב של חיים רוחניים, הנמשכים מחיי החיים, אין סוף ברוך הוא.

אך ע"י מעשה הצדקה למטה להחיות רוח שפלים באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לעורר מלמעלה ג"כ בחי' המשכת התורה למטה.

אך על ידי מעשה הצדקה למטה, "להחיות רוח שפלים", מתעוררת אתערותא דלעילא בעקבות אתערותא דלתתא, כדי לעורר מלמעלה גם את המשכת התורה למטה.

11 וז"ש [וזהו שכתוב] תען לשוני אמרתך כי כל מצותיך צדק פ"י שלהיות תען לשוני אמרתך מלשון עונה אחריהם מה

וזהו [פירוש] הכתוב: "תען לשוני אמרתך, כי כל מצוותיך צדק". פירוש: שיהיה "תען לשוני אמרתך", מלשון "עונה אחריהם מה"

שהם אומרים בפ"ג [בפרק ג'] דסוכה שהוא בחינת המשכת התורה מלמעלה למטה שהוא בחי' תר"ך עמודי אור כמשל העמוד שמחבר מעלה ומטה הוא ע"י

שהם אומרים, בפרק השלישי בסוכה. זוהי בחינת המשכת התורה מלמעלה למטה, בחינת תר"ך עמודי אור; בדומה לעמוד המחבר בין מעלה למטה, והדבר נעשה על ידי

כי כל מצותיך צדק והיינו ע"י מצות מעשיות שנק' בשם צדקה כמ"ש וצדקה תהיה לנו

"כי כל מצוותיך צדק": כלומר, באמצעות המצוות המעשיות, הנקראות צדקה, כמו שכתוב: "וצדקה תהיה לנו

כי נשמור לעשות כו' כל החוקים כו' (ועמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה גבי בעטרה שעטרה כו' תען לשוני כו' ע"ש).

כי נשמור לעשות... כל החוקים... (ועיין במה שנתבאר על כך במאמר המתחיל "צאינה וראינה", בעניין "בעטרה שעטרה"..."תען לשוני"..."עין שם).

אך הנה פסוק זה נאמר גם על בחי' התורה כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מה ירך בסתר אף ד"ת [דברי תורה] בסתר כו' וכמ"ש בפ"ד דסוטה (דמ"ט ע"ב) והיינו

אך הנה פסוק זה נאמר גם על בחינת התורה, כפי שאמרו רבותינו ז"ל: "מה ירך בסתר אף דברי תורה בסתר" וכו', וכמו שכתוב בפרק הרביעי בסוכה (מט ע"ב). כלומר,

כי בחינת התורה נמשך למטה בבחינות גשמיות זרעים וכדומה (ושייכות בחי' ירכין בתורה והרי לעיל נתבאר דהתורה היא בחי' גופא אך הענין מבואר בזהר פקודי)

שבחינת התורה נמשכת למטה לעניינים גשמיים, זרעים וכדומה. (ובעניין הקשר בין בחינת הירכיים לתורה, אף שלעיל נתבאר שהתורה היא בחינת גוף — העניין מבואר בזהר, פרשת פקודי.)

[דרנ"ח א'] שהברייתות הם נקי חמוקי ירכיך והיינו כי המשניות הם מבחינת חג"ת [חסד גבורה תפארת]

שהוא בחינת גופא וברייתא הוא ענין לבר מגופא דהיינו בחינת נה"י [נצח הוד יסוד]

[רנ"ח ע"א], שהברייתות נקראות "חמוקי ירכיך". והיינו, שהמשניות הן מבחינת חסד, גבורה ותפארת, שהיא בחינת גוף; ואילו ברייתא היא עניין "לבר מגופא", כלומר בחינת נצח, הוד ויסוד,

אלא שהם פרק העליון שבנה"י [שבנצח הוד יסוד] ע"ש במק"מ [במקדש מלך] וזהו חמוקי ירכיך כו' ועמ"ש מזה בד"ה ששים המה מלכות ובד"ה ויצא יצחק לשוח בשדה ובד"ה ואלה שמות.

אלא שהן הפרק העליון שבנצח, הוד ויסוד; עיין שם במקדש מלך. וזהו "חמוקי ירכיך" וכו'. ועיין במה שנתבאר על כך במאמר המתחיל "ששים המה מלכות", במאמר המתחיל "ויצא יצחק לשוח בשדה" ובמאמר המתחיל "ואלה שמות".

וא"ש [ואתי שפיר] מעשה ידי אמן כדפרש"י [כדפירש רש"י / כדפירוש רש"י] במ"ק [במועד קטן] (ט"ז ב') שהתורה היא מעשה אומנתו של הקב"ה וע' בפ' תרומה (קס"א א') ועיין עוד מענין מעשה ידי אמן ברכות כי תשא ס"פ מ"ז

ו"מעשה ידי אמן" מובן היטב, כפי שרש"י מסביר במועד קטן (16b), שהתורה היא מלאכת האומנות של הקדוש ברוך הוא. ראו גם [בזהר], פרשת תרומה (161a); ועוד ראו בעניין "מעשה ידי אמן" במדרש רבה, כי תשא, בסוף פרק 47.

והנה יש ב' בחי' מנעלים [על אחד הוא עליות נפש הבהמית ע"י עשיות כל המצות וצדקה כנגד כולם והוא הנמשך מבחי' מחנה גבריאל שבמרכבה בחינת יראה ופחד.

והנה יש שתי בחינות של נעליים. נעל אחת היא עלייתה של נפש הבהמית באמצעות קיום כל המצוות, וכן הצדקה, השקולה כנגד כולן; והיא נמשכת מבחינת מחנה גבריאל שבמרכבה, בחינת יראה ופחד.

12 ונעל הכי הוא בחיי שמחה של מצוה שהוא גי'כ מבחי' נפש הבהמית כמ"ש בשמחה ובטוב לבב שעיקר

השמחה הוא בלב ששם משכן נפש הבהמית

והנעל השנייה היא בחינת שמחה של מצווה, שגם היא באה מבחינת נפש הבהמית, כמו שנאמר: "בשמחה ובטוב לבב"; שהרי עיקר השמחה היא בלב, שבו שוכנת נפש הבהמית,

כי הדם הוא הנפש וכנודע מספרי הטבעי' [הטבעיים] שהעצבות הוא מעכירת הדם שבלב כשהוא עכור והשמחה היא כשהדם צלול והוא ע"י אשר קדשנו מצותיו אשר לשון תענוג העליון קדשנו במצותיו כו' כי "הדם הוא הנפש", וכידוע מספרי הטבע, העצבות נובעת מעכירות הדם שבלב, כשהוא עכור, והשמחה היא כשהדם צלול. והדבר נעשה באמצעות "אשר קדשנו במצותיו": המילה "אשר" מבטאת תענוג עליון — "אשר קדשנו במצותיו" וכו'.

וכל המצות צריך לעשותן בשמחה כמ"ש תחת אשר לא עבדת בשמחה ובצדקה נאמר גי'כ ואל ירע לבבך בתתך לו

את כל המצוות צריך לעשות בשמחה, כמו שנאמר: "תחת אשר לא עבדת בשמחה"; ועל צדקה נאמר גם כן: "ואל ירע לבבך בתתך לו".

והוא בחינת נעל הכי של בחינת נפש הבהמיות הנמשך ממחנה מיכאל בחינת אהבה (ובז"ה [ובזוהר הרקיע] רי"פ משפטים) (על דף צ"ד)

וזו בחינת הנעל השנייה, מבחינת נפש הבהמית, הנמשכת ממחנה מיכאל, בחינת אהבה. (ובזוהר הרקיע, בתחילת פרשת משפטים) (על דף צ"ד)

כתב שהמנעלים הם מט"ט [מטטרון] וסנד"ל [וסנדלפון] והם מתלבשים בק"נ [בקליפת נוגה] כדי להנהיג העולם השפל הזה בששת ימי החול ובשבת הם מתעלים כו' וגם ק"נ [קליפת נוגה] מתברר ומתעלה כו' ע"ש באריכות.

הוא כותב שהמנעלים הם מט"ט וסנד"ל, והם מתלבשים בקליפת נוגה כדי להנהיג את העולם השפל הזה בששת ימי החול; בשבת הם מתעלים וכו', וגם קליפת נוגה מתבררת ומתעלה וכו'. עיין שם באריכות.

(והנה לפי כי עיקר ענין הפסוק מה יפו פעמיך בנעלים נאמר על כנס"י [כנסת ישראל] בשעה שהיו עולים לרגל בשלש רגלים שאז התגלות היופי בבחינת נעלים הנ"ל ע"כ איתא במשנה ספ"ה דכתובות ומנעלים ממועד למועד ע"ש):

(והנה, מאחר שעיקר ענינו של הפסוק "מה יפו פעמיך בנעלים" נאמר על כנסת ישראל בשעה שהיו עולים לרגל בשלושת הרגלים, שאז מתגלה היופי שבבחינת הנעליים הנזכרת לעיל, לכן נאמר במשנה בסוף פרק ה' דכתובות: "ומנעלים ממועד למועד"; עיין שם.)

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חנינמי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likkutei-torah/shir-hashirim/34

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק